

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 300 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Și-a închis ochii Regina poeziei și biruinței românești.

Cu toții ne plecăm smeriți, astăzi, fruntea în fața rămășițelor pământești ale Reginei noastre iubite și-i presăram îndurerăți calea veșniciei cu lacrimi și flori.

Căci n'a murit numai regina ci și mama celor îndurerăți, mama iubitoare a copiilor acestei Țări, femeia a cărei suflet plin de gingășie a dat expresie de măreție și bucuriilor și aspirațiilor noastre.

Copleșiți de durere ne întoarcem ochii spre apropiatul trecut al epopeei noastre naționale din care răsare chipul ei dominator și călăuzitor spre izbândă.

Când toți șovăiam, când toate nădejtile păreau spulberate în vârtoarea în care ne aruncase și pe noi războiul, Ea singură credea nestrămutat în biruință, Ea singură a întrezărit mereu, dincolo de nouri grei și amenințatori, răsăritul unui soare mareț pe plaiurile noastre. Neclintită a fost atuncea în nădejdea Ei și fermecătoare a știut să poarte deadema regală a Poporului victorios întregit.

Regina Maria pășește falnică în istoria neamului Ei, dăruindu-i o epocă glorioasă și un nume de care a fost totdeauna mândră.

Ambasadoare a neamului, peste hotare, Regina Maria, pretutindeni pe unde a trecut, a legat de grația și farmecul Ei numele Țării românești; iar prin scrisul Ei minunat, s'au svonit până departe și frumusețile și noblețea sufletului românesc.

Îndurerăți plângem astăzi și Te slăvim Regină neuitată și bună, împle-tind din gândurile noastre de durere și pioasă recunoștință, o cunună eternă pe sfântul Tău mormânt.

Cum s'a lătit Unația în Banat.

— Cazul comunei Ramna —

II.

În continuare, preotul martirizat Velceleanu, destăinuie Episcopului său toată gama „suferințelor” și întreg șiragul „gonirilor” de care l-au învrednicit cei ce azi se lamentează că sunt supuși unui regim de „barbarie” bizantină și dominantă și de „vădită siluire a conștiințelor”¹⁾, din partea noastră a ortodocșilor, pe cari ne văd sub unghiul „perfidei bizantine”²⁾.

Cei ce s'au bucurat cândva — prin trădare confesională și națională — de un regim preferențial, înfruptându-se de toate bunătățile mesei împărătești, azi cu fariseaică prefăcătorie varsă lacrimi de crocodil pentru „nedreptățile” și „jicnirile” ce li se fac din partea „sectei” dominante, și încă îndrăsnesc să ne dea lecții, ei slujitorii tuturor nedreptăților și provocatorii urei și dușmăniei din sânul acestui popor blajin și iertător, că „bunaînțelegere” se poate realiza numai prin respectul integral al dreptății. Interesele țării nu pot fi servite prin nedreptate. Nedreptatea duce la ură și dușmănie”³⁾.

Interesele cărei țări le-au servit ei, și cât respect au arătat dreptății... ungurești și nemțești, ne arată preotul Velceleanu în cele ce urmează:

„Aici îndrăsnesc Ilustrității Voastre pe scurt toate *patimile* mele, care în această nouă parohie mi s'au întâmplat până astăzi, a-le descoperi, care în următoarele se cuprind:

În 5-lea Aprilie 1864 Dumineca a 5-a din postul înainte a Învierii lui Iisus Hristos, mi s'au demândat din partea cinstitului Consistorium din Vârșeț, ca în această zi să primesc parohia, iar spre introducerea mea în parohie, fu Domnul Namesnic al Fizeșului Alexandru Popovici hotărît, venind noi amândoi împreună în comuna Ramna pentru introducerea mea și ajungând la parohie, însă durere că nu fu nici vorbă de introducere; ce să vedem, că aici a venit *Canonicul Liviu* din Logoj cu o zi mai înainte și *conscria* mai toți oamenii *la Unire*, iar *acest popor întru atâta a fost demoralizat*, cât a început în urma noastră a striga, ca după niște Lupi, această **turburare în comună prin făgăduința mai sus arătată**⁴⁾ s'a fost aprins înainte cu mai multe săptămâni, ca și în *alte comune*, noi la timpul Sfintei liturgii am mers

1) „Unirea” — Blaj, Nr. 24 din 11 Iunie c.

2) Idem, Nr. 21 din 22 Mai c.

3) Ibidem.

4) Făgăduința că dacă trec la Unație, episcopul gr. catolic din Logoj le dă șase mii de florinți în valută aur. Mulți bani!

la Sf. Biserică, unde și canonicul Liviu era de față, însă de introducerea mea nu era nici idee, iar după finirea Liturgiei, *canonicul* zis (amintit) în ograda Sf. Biserici prin cuvântări din nou *a invitat poporul asupra noastră cât și cu pietrii am fost goniți și batjocoriți, ca pe timpul Mântuitorului nostru Hristos*, și așa fuserăm siliți a pleca din comună mâhniți și fără rezultat.

După amiazi și după plecarea noastră din comună, *canonicul Liviu cu preoții locali intrară în Sf. Biserică și o ocupară cu puterea*, de oare ce *preoții* pre asemenea au fost *trecut la Unire* înainte cu câteva săptămâni, dar nu au cutezat a se arăta, *temându-se* nu cumva oamenii înțelegând că dânșii sunt Uniți, ei să se retragă dela Unire, însă în momentul atunci de față văzând că mai toată comuna s'a conscriat, *făgăduind Judele de atunci Canonicului, că pe cei rămași vreo 87 familii prin silire îi va aduce la trecere, după cum s'a și întâmplat, că pe unii i-au încnis, pe alții i-au batjocorit, și iarăși nu toți au trecut, așa preoții se arătară că și ei sunt uniți, și ocupară sf. noastră Biserică, și 9 săptămâni o susținură cu puterea.*

Marți în săptămâna Patimilor adecă în 14 Aprilie 1864, fusei a doua oră rânduie spre primirea rămașilor credincioși sf. noastre credințe și biserici, ajungând împreună cu D. Namesnic al nostru aici, fusăi recomandat fostului Jude comunal și Notarului, că eu sunt din partea Consistorului întărit și ordinar ca Administratore la puținii rămași credincioși, și m'am încortelat la un Credincios anume Iosif Popa, la care am locuit un an de zile, și așa rămăsăi neștiind fiva mai rămas vreun credincios, până în ziua Învierii Domnului Hristos.

În această mare zi de noapte am trimis pe un credincios al meu la comuna vecină *Jidovini*, pentru a-mi aduce dela preoții de acolo sf. anaforă, ca să pot împărții la rămași credincioși religiei, și după primire am tăiat sf. Anaforă, iar *înfricații mei creștini pre ascuns au venit la mine*, și după îndătinarea și legea noastră, le-am împărțit sft. Anaforă, și iar *pe ascuns s'au dus, ca să nu-i vadă Antistia comunală, fiind că erau tare goniți.*

Pe timpul acesta neavând eu nici una funcțiune, pentru petrecerea timpului, și pentru ca să nu dispereze ori să dau ocazie de temere credincioșilor mei, m'am preumblat prin comună, prela carii i-am cunoscut, iar pe drum ba tocmai *înaintea sf. Cruci eram batjocorit și auziam cum mă drăcuiau* cei Uniți, zicând dânșii *„dar Popa acesta ce caută aici, că noi suntem cu toți Uniți”*, — alții ziceau *„la dracu*

cu el", — iar alții prin amenințării ziceau: „pre acesta să-l scoatem cu petri din sat afară“, — și așa mai multe năcazuri petrecui, punând speranța mântuirii în Dumnezeu.

A doua zi după sf. Paști dimineața la 7 ore îmi aduse un străjan una epistolă dela Antistia comunală și dela Parohia gr. cat. prin carea mi s'au demândat, ca până în restimp de 12 ore începând dela 9 ore dimineața, să mă prezentez înaintea Antistei comunale, cu ce drept funcționez eu ca preot gr. or. aici, deoarece toată comuna e unită, că altcum voiu fi escortat cu custodie până la locul nașterii. Eu aceasta demândăciune nu vrusăi a o împlini, ci tocmai mânezi *alergai pedestru* la Cinstitul nostru Consistorium, ducând totodată și această demândăciune înscris, *am cerut mână de ajutor*, și apoi *iarăși m'am întors la parohieni*“.

Prof. Gh. Cotoșman.

(Urmează)

Dumnezeu și Mamona.

— Stăpânii omului —

Nimeni nu poate să slujească la doi domni, căci sau pe unul îl va urî și pe celălalt îl va iubi, sau de unul se va lipi și pe celălalt îl va disprețui; nu puteți să slujiți lui Dumnezeu și lui Mamona. Matei 6. v. 24.

Înainte de facerea lumii acesteia exista lumina și lumina era la Dumnezeu (Ioan 1. vs). El crease deja înainte de facerea lumii pe îngeri cari îi slujeau Lui. Ingerii erau mulți la număr, dovadă cuvintele „oștile îngerești“. Unii îngeri n'au voit să mai asculte de Dumnezeu, ci îndrăsnind s'au depărtat de lumină la întunec și chiar s'au răsculat contra luminii. Atunci erau două tabere față'n față — lumina și întunecul — Dumnezeu și mamona. Arhanghelul Mihail primește însărcinarea conducerii oștirii îngerești, care luptându-se alungă oștile mamonei dela fața lui Dumnezeu.

Prin urmare mamona era deja înainte de facerea lumii. Dumnezeu crease omul bun, după cum crease și pe îngeri buni, cu minte și voință liberă, de a alege între bine și rău.

Dumnezeu și mamona sunt duhuri și sunt cei doi stăpâni ai omului cari totdeauna sunt în neînțelegere, iar cauza neînțelegerii lor este întotdeauna omul pe care acești doi stăpâni doresc să-l stăpânească odată.

Întâiul stăpân Dumnezeu a zis întâiului om Adam și Eva ascultă de lumină și grăește adevăr că bine-ți va fi. Din tot pomul să mînci

numai din una nu. Dumnezeu poruncește și nu se folosește de cuvinte viclene ca Mamona când zice întâiului om, de ce nu mînci? Mîncă că te vei face cuminte ca Dumnezeu.

Dumnezeu și nouă ne zice: spune adevăr, iartă, rabdă, cere, nu fura, nu omorî, ajută-ți aproapele căzut, etc. Îți arată calea cea bună ca să-ți îmbogățești viața în lumina creștinească. Al meu ești și acum poți intra întru bucuria Dumnezeului meu, căci strămtă este calea care duce la cer.

Mamona și nouă ne zice: nu spune adevăr, nu ierta, nu răbda, nu cere, fură, omoară, minte, nu-ți ajuta aproapele, etc. Îți arată calea cea rea, ca să-ți îmbogățești viața în lumina întunecului. Al meu ești întrucât ai fost liber și te-ai dat de bună voie mie, slujindu-mi toată viața. Și se va năpusti asupra ta, îți va smulge sufletul și-l va arunca în focul veșnic. Căci largă este calea care duce la perzanie.

Veți zice mulți: „mari și minunate sunt lucrurile Tale Doamne, căci toate întru înțelepciune le-ai făcut“. Tu-mi ești prietenul cel dintâiu și cel mai bun, căci înaintea Mamonei ai fost. Tu mă înveți și mă îndemni la adevăr, bine și lumină. Tu Doamne încă și azi lucrezi mai puternic în lume decât Mamona. Căci Tu toate le-ai creat, Tu pe toți stăpânești, că Tu ești stăpânul a toată stăpânia și în mâna Ta este puterea și domnia, pe când Mamona nimic n'a creat.

Dar vă întreb eu câți zic așa? Puțini!

Mulți zic, nu de azi ci de mâine.

Eu vă zic nu de mâine ci de azi.

1) Un om plecă într'o Duminecă la biserică. Slujba a ascultat-o, predica părintelui l-a făcut să plângă și-l făcură să cunoască, că și pe el îl cheamă Dumnezeu la mântuire.

Și atunci a zis, că de azi înainte am să fiu un bun credincios.

Când ajunse acasă, îndată a uitat de făgăduința ce o făcuse lui Dumnezeu în biserică. A doua zi s'a pregătit să plece cu mai mulți prieteni ai lui la o petrecere.

Când să plece, i-a venit în minte făgăduința ce o făcuse lui Dumnezeu în biserică. A doua zi s'a pregătit să plece cu mai mulți prieteni ai lui la o petrecere.

Omul nostru se gândi puțin, apoi zise în el: „A, nu de astăzi, lasă că mâine mă fac credincios“.

Și plecă fără nici-o grijă, cu prietenii săi. Petrecerea aceasta i-a fost lui spre perzania cea veșnică, căci din pricina unei bătăi a trebuit să moară. Dar cu mântuirea cum a rămas?

Vai ție suflete care auzi chemarea lui Dumnezeu, spre îndreptare, dar fără ca să-ți pese alergi pe căile mamonei.

Amâni ca și omul nostru pe Dumnezeu de azi pe mâine.

Au nu vedeți că această amânare este o viclenie a diavolului?

Nu pricepeți încă, că din pricina aceasta puteți ajunge în focul cel veșnic.

Cine vă va mai scoate din văpaia flăcărilor veșnice? Dacă nu vă feriți de ele?

Din cele scrise v'ați putut convinge cari sunt cei doi prieteni ai omului.

Astăzi cei doi prieteni ai oamenilor stau față'n față. Deoparte, Domnul nostru Iisus Hristos, Îngerii Lui și credincioșii Lui creștini depe pământ. Pe dealtă parte diavolul cu îngerii lui și cu oamenii depe pământ cari au tovărășie cu dânsul.

Ați văzut și auzit ce-a lucrat mamona în Rusia, Spania și'n alte părți ale lumii. Să ne ferească Dumnezeu pe noi de așa ceva, nu dorim să pierdem pe Dumnezeu, credința creștină, nici să dărâăm bisericile zidite de moși strămoși.

Ci să zicem lui mamona, care a făcut pe atești, francmasoni, necredincioși, bolșevici, comuniști cei fără Dumnezeu și atâția sectanți, proroci mincinoși, cari desbină pe om de religia lui strămoșească, că nu ne este frică. Biserica lui Dumnezeu-Hristos nici porțile iadului nu o vor putea dărâma.

Până'n zilele noastre mulți oameni s'au întors și se'ntorc la Dumnezeu părăsind pe mamona, cu carte, fără carte și îl vestesc cu vorba și'n scris: medici, profesori, advocați, ingineri, ofițeri, învățători, plugari etc...

Sub titlul „Reformatorul cel tânăr și înțelepciunea cea bătrână“ Ioh. Mich. Sailer a scris odată următoarele cuvinte vrednice de ținut minte:

Reformatorul: Păcat, că nouă reformatorilor, ni s'au legat așa de tare mâinile, când e să facem bine în biserică, în state, în lume.

Înțelepciunea: E un bine, pentru care nimeni nu-ți poate lega mâinile, dacă nu ți-le legi singur. Fă tu întâi binele; pe urmă celelalte viu dela sine.

Reformatorul: Trebuie să privesc nepăsător și tembel cum întunerecul, nerozia și bunul-plac tiranizează lumea, când ar putea să domniască lumina, înțelepciunea și dreptatea?

Înțelepciunea: Dacă vrei să biruești întunerecul, nărozia și bunul-plac, atunci începe-o dela început.

Reformatorul: Dar pot s'o încep altfel decât dela început?

Înțelepciunea: Până acuma ai început-o dela sfârșit: vroiai să faci zi afară din tine, iar în tine îmbrățișai noaptea. Lasă de aci înainte să răsară în tine lumina și să înainteze până la amiază. Odată ce te va fi luminat, încălzit și rodnicit pe tine, va lumina, încălzi și rodi și afară de tine.

Atunci reformatorul se retrase în coliba lui și-și reformă mai întâi sufletul, după aceea coliba. După un an coliba lui se prefăcu într'un soare, care răspândia lumina, căldură și spor în ținut și'n toată țara.

Sub titlul „Scrisoare“ scrie Iosif Ungureanu următoarele cuvinte vrednice:

E așa de-aproape ziua cea din urmă, și lupii răi, tot vin cu gând de pradă, ca să sfâșie blânda noastră turmă. De asta vreau să-ți scriu frate Ioane, că poate ai auzit și tu prin țară, de un popor ce se măcelărește, și trece altarele prin foc și pară. Acolo mamonii răi, s'au strâns în haite și au pornit războiul lui Dumnezeu! Și mare chin și jale e acolo! De așa amar ferește Doamne, neamul meu. etc. Și astfel purtătorii de otravă, etc., de-ar veni la tine'n sat, etc., să nu-i primești în casa ta cinstită, pe cei ce vin biserica creștină și altarele zidite de strămoși, cu gând să le prefacă în ruină. Ci să le arăți că ești creștin, Ioane, că nu ești prost și nu ești de vnzare. Mergi de ia lumina, în sfânta-ne biserică și acolo te roagă'n fața sfântului altar, așa cum s'au rugat strămoșii etc.

Tu frate întru Domnul Ioane,

Să nu descurajezi nici când, nici cum!

Numai în Domnul cată fericirea.

Fără de El, e tot numai fum!

Să ne trezim, lăpădând solzii de pe ochi ca să vedem, urechile să le deschidem ca să auzim și să ne apropiem de Dumnezeu, nu mâine ci azi, căci El primește pe cel dintâi ca și pe cel din urmă.

Inchei cu cuvintele lui Stanley, care spune la sfârșitul vieții sale: „Numai cu ajutorul convingerilor religioase putem ajunge la un progres adevărat esențial. Ele ne dau trup, măduvă și putere; fără ele, așa numitul progres e găunos și fără durată. Fără credință în Dumnezeu suntem bătuiți de talazuri pe-un ocean de nesiguranță. Căci ce-i pământul nostru față de imensitatea universului, de lumile din spațiul fără de margini! Peste întinderea imensă a nemărginirii, în care închipuirea omului cel mai înțelept nu ajunge decât până la un crâmpeniu ridicul de mic, domnește spiritul atotputernic al lui Dumnezeu. Spre dânsul mă îndrept, izvorul și puterea puterilor“...

Pr. Aurelian Șz. Chepic

Geneza Arianismului

— Puncte de sprijin pentru Arianism în teologia creștină anterioară —

De Pr. Gh. Cotoșman
profesor la Academia teologică.

f) Ereticii din veacul I-IV.

Ca unul ce era versat bine în toate sistemele de teologie și filozofie cunoscute până la el, Arie n'a ezitat a utiliza tot ce credea că-i poate fi de folos la construirea doctrinei sale. Astfel, într-o scrisoare adresată episcopului Alexandru al Alexandriei, Arie s'arată bun cunosător al gnosticilor, al maniheiilor și al antitrinitarilor: „Printr'un singur act al voinței sale — scrie Arie — Tatăl a dat Fiului său ființă și l-a făcut imuabil și inalterabil; Tatăl a făcut *Creatura* sa perfectă, nu așa însă ca și pe celelalte creaturi, pe *Fiul* său însă nu ca și pe ceilalți oameni“. Acesta (Fiul) nu este așa cum l-a arătat *Valentin*; el nu este nici cum l-au inventat *Maniheii* ca o parte din substanța Tatălui, și nici cum l-a imaginat *Sabeliu* care divizând unitatea a anticipat că el era *Fiu* și *Tată* totdeodată“...¹⁾.

1. Ebioniții.

Eresurile de cari s'a lăsat influențat Arie provin mai ales din „sorginți iudaice, păgâne și creștine raționaliste. Ele se manifestă în trei forme: eresuri iudaizante, gnostico-maniheice și antitrinitare sau monarhiane; cele iudaizante provin din iudaism, cele gnostico-maniheice din păgânism, și cele antitrinitare sau monarhiane din raționalismul creștin“²⁾.

Dintre ereticii iudaizanți amintim în special pe Ebioniți, cari vedeau în Hristos numai un Mesia-om; ei negau „că el este Dumnezeu, precum și că s'a născut mai presus de fire ca om. Ei admiteau că Hristos este cel din urmă și cel mai mare profet, însă după învățătura lor, el n'a fost fiul lui Dumnezeu propriu zis, nici Dumnezeu“³⁾.

(Urmează)

Un popas și o biruință.

Dacă fiecare și-ar face fidel și amănunțit bilanțul vieții, al activității, al risipei darnice de suflet, de învățături, de îndemnuri, de credință și nădejde în vitalitatea și viitorul de aur al bisericii și al neamului nostru, ne-am da seama că în fața noastră defilează niște eroi, cari biruindu-se pe ei, au birut tot cecace duhul

1) Th. Charpiot, op. c. p. 36—35.

2) Euseb. Popovici, op. c. p. 305, — Hergenröther, op. și l. c.

3) Idem, p. 306.

vremii, spiritul potrivnicului și asupritorii politici vremelnici le-a pus în calea realizării idealului nostru religios și național.

Ei, ca niște trâmbițe, au ținut trează conștiința multimei în vederea împlinirii visului strămoșesc, iar prin grația providenței divine au ajuns să-l trăiască a ceea.

Ei sunt așazicând istoria vie a năzuințelor, a frământărilor, a luptelor și a sacrificiilor ce le-am dat pentru a transmite urmașilor moștenirea strămoșească în toată splendoarea ei.

Popasul făcut pentru a prăznuî biruința repurtată în cei 50 de ani de activitate publică, a fost o dulce mângâiere pentru plefele lor încărunțite de vreme, dar a fost și un îndemn pentru noi cei tineri, cari — luând lumină din lumina vieții lor, credință din credința lor, suflet din sufletul lor mare — va trebui să ne aruncăm în lupta ce ne stă deschisă, pentru a putea zice și noi cândva cu acești fericiți: „Lupta cea bună m'am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit, de acum mi-s'a gătit cununa dreptății, pe care mi-o va da Domnul... în ziua aceea“... (II Tim. 4, 7).

Poposind în orașul de care-i leagă atâtea amintiri scumpe, misionarii și mucenicii eparhiei noastre și-au îndreptat pașii lor greoi spre Catedrală, unde au ridicat rugi ferbinți de mulțumire lui Dumnezeu că le-a binecuvântat viața cu ani îndelungați și rodnici, săvârșind și un parastas pentru îndrumătorii, educatorii lor și colegii lor morți, după următorul pomelnic: Episcopii Ioan și Nicolae, Arhiepiscopul Filaret, Profesorii: Dr. Iosif Olariu, Dr. Gh. Popovici, Gh. Sârbu, Ioan Pinciu, Ioan Balan, A. Sequens, colegii: preoți Vich. Goiț-Petroman, Solomon Petrescu-Scăiuș, Dimitrie Șandru-Folea, Dionisie Goanța-Lăpușnic și Teologul Ioan Jurchița.

G. C.

(Urmează).

Vizită canonică în Poiana.

Omul ca iarba... de viscoleşte, de e arșiță, iarba stă și rezistă, iar omul rezistă și el condițiilor celor vitrege...

La Poiana, ca și aici și ca și în alte părți ploaia a ocolit vara aceasta holdele oamenilor, dar iarba își ocrotește firicelul verde într'un smoc ca de iască gălbejită. Așa, cum Creatorul îl ține pe om de rezistă oriunde urma Lui l-a dus...

Insoțind pe Arhipostor prin cele viroage și coclauri — cum spunea părintele Anuțoiu — spre parohia acestuia, Poiana, un fel de milă și

desnădejde ne apucase. Căci deși-i abia 10 km. de orașul reședință, drumul e tare greu de străbătut! Vremea e totuși frumoasă în dimineața dela 17 Iulie, liniște, aer sărbătoresc de Duminică — și în automobil drumul e scurt de tot.

La hotarul comunei doi bicicliști se urcă pe roate și fug să dea știre altora. Iată-i la margine de sat: sunt circa 40 de călăreți, toți tineri cari ne fac pe coloanele de onoare.

În fața bisericii pe o distanță de vreo 100 metri în fața unei porți triumfale — și până la ușa bisericii — poporul e așezat de ambele părți ale drumului presărat cu verdeață.

Prea Sfințitul Episcop se coboară din mașină însoțit de cons. referent Nicolae Cornean și adm. protopopesc Isaia Suru. Primarul comunei îl întâmpină cu vorbe frumoase. Face caz binecuvântat din vestea sosirii Arhipăstorului, căci Domnul li-a trimis deodată și o undă de ploaie.

Prea Sfinția Sa îi mulțumește și-i dorește tot binele, lui și poporului din Poiana. O fetiță îi oferă un buchet cu flori. Este condus apoi sub baldachin până la ușa bisericii, unde, preoții îmbrăcați în ornate, îl întâmpină.

Părintele Anuțoiu prezintă Arhierelui Crucea și Evangelia spre sărutare, apoi rostește această impresionantă cuvântare:

Prea Sfințite Stăpâne!

Bucuria ce ne cuprinde sufletele este prea mare ca s'o pot eu tălmăci prin grai. Ea se întinde pretutindeni cât ochiul cuprinde și azi în această sfântă zi Vă rog Prea Sfințite să considerați prezenți înaintea Prea Sfinției Voastre pe toate generațiile de preoți ce din darul lui Dumnezeu au păstorit aici, să considerați prezenți cu duhul pe toți cei ce din veacuri adormiți părinți și frați ai celor ce Vă întâmpină cu minte simplă, dar cu sufletul larg, deschis sincer, ce vin în convoiuri lungi și litanii nesfârșite, să se prosteară împreună cu noi înaintea celui ce n'a cunoscut osteneala și cu dragoste de Părinte a purces și în aceste adevărate părți ale Neftalinului și Zavolonului să aducă lumină poporului și să le târnosească locașul întru care au fost prohodii.

Tresaltă pământul și inima lui bate mai cu simțire ca la marile sărbători, la pasul sfințit, iar țărâna lui se santifică prin semnificația acestei pogorări a P. S. Voastre în mijlocul acestui sat de plugari temători de Dumnezeu, respectuoși de legi, apărători de datini și tradiții, harnici cu glia lor, cu credința în inimi, cu lumina în ochi și cu sufletul muiat în basme.

A-ți venit Prea Sfințite, la ei acasă în satul unde de veacuri din neam în neam s'a păstrat credința și s'a depănat viața între tinda bisericeții și vatra casei, între cântările cârților sfinte cu miros și duh de chronici și poveștile pline de farmec.

Înaltul gest al P. S. Voastre, rupe sîiala și dă drumul valurilor de iubire, de respect și de entuziasm cu care Vă împresoară în această zi aceste suflete cari îngemănate într'un sublim gând și într'o simțire știu — fără să vorbească mult și multe și fără să citiască nimic din prefacerile omenești — un lucru: că P. S. Voastră fie că așezați o piatră de temelie, fie că pogorați în

mijlocul filor, fie că osteniți și sfințiți un locaș de închinare, gândul, grija și inima P. S. Voastre vecinic la inima și grija de mântuirea lor. Pătruns de aceste gânduri cu smerită supunere prezint P. S. Voastre raportul asupra situației locale:

În ceace privește situația comunei sub raport religios se prezintă astfel:

Cadrul vieții morale se menține în formele tradiționale ale obiceiurilor simple și curate.

Practicele religioase sunt mai totdeauna îndeplinite din necesități sufletești de cari credincioșii nu se pot lipsi. Simțite sincer, cu suflet curat. Rareori însă, sunt îndeplinite și de formă.

În ceace privește Sfintele Taine și în deosebi ce a Mărturisirii și Cuminecării, trec în considerația credincioșilor într'o neasemănată sfințenie și cinste. La mulți, în special la bătrâni sunt a doua natură. Astfel în anul trecut au împlinit aceste obligații creștinești peste 1000 suflete. Dacă moralitate este mulțumitoare, totuși e departe de a fi cea ideală. Obiceiuri cari slăbesc disciplina vieții religioase s'au într'oduse și în viața acestui sat, mai ales după războiu.

Concubinajele sunt puține în raport cu numărul locuitorilor. Am găsit în 1929 aproape 100 perechi cari trăiau fie fără binecuvântarea Bisericii, fie fără nici o legătură legală. Numărul acesta mare apasă greu, proectând oarecum umbră peste seninătatea vieții morale a satului. Azi mai sunt 9 cazuri.

Natalitatea, Prea Sfințite în pofida tânguirii că Banatul este un vast cimiter de prunci, aici a fost în mare cinste spre binele, prosperarea și sănătatea satului. Aceasta însă până în 1935. Cu durere și strângere de inimă aduc la cunoștința P. S. Voastre, că dela această dată se merge vertiginos spre povârniș. În raport de 8—15 suflete anual numărul locuitorilor scade. În anul acesta până în prezent este un deficit de 9 suflete, astfel că se prevede sfârșitul. Ca observator permanent, cu grijă de ridicarea turmei ce mi-a fost încredințată, din constatări am ajuns la concluzia că din 50—70 de sarcini în medie în acești trei ani, numai 18—22 ajung la nașteri vii. Iată Prea Sfințite cifre oarecum tragice pe care le aduc la cunoștința P. S. V. Atotstăpânitoarea dorință de un trai tihnit, de comoditate, influențe străine și alte cauze de ordin social stau la baza acestui păcat care ca o mână nefastă și-a înfiț ghiarele și aici unde nu era cunoscut. Dacă alte metehne ale parohiei le-am putut stârpi ori ameliora într'o măsură oarecare, în fața acestui rău mă văd cu brațele încrucișate.

În ceace privește comuna, Biserica și trecutul lor. amintesc că cea dintâi pomenire despre Poiana se face la 1483 sub regele Matei care o donează pentru servicii credincioase fraților Fiat din Armeniș. În decursul secolelor următoare, satul a fost hărțuit, ars, de multe ori pustiit. Biserica actuală este zidită în 1850 înainte sfințită în 1856, reparată în 1885.

În ultimii ani cu toată sărăcia și lipsurile, i-s'a acoperit turnul și restul și tot atunci împrejmuită. În 1932 i-se înlocuiește ceva din mobilierul interior. În 1933 se cimentează fiind înainte cu pământ. În 1936 i-se înlocuiește iconostasul, în 1937 se zugrăvește în parte, iar azi își primește mirele spre a o încununa cu *dar și sfințenie*.

Comuna este compact ortodoxă. Suflete la secta baptistă au fost 12, azi mai sunt 2.

Viața culturală lasă de dorit. Există în parohie un cerc al Astei sub conducerea mea, un sfat moralizator

pentru aplanarea micilor litigii, Soc. tin. Sf. Gheorghe care activează slab din cauza mediului. Toate sunt bune ajutoare pentru lucrul pastoral ce trebuie împlinit.

Privită în ansamblul ei sub orice aspect: etic-moral cultural, economic social, întreaga viața acestei comune se menține într'un ritm lent și pacinic. Indreptarii sunt nespuse de multe. Am nădejde că prin sânguință, prin dumnezeiască abnegație și lepădare de sine, prin viață cucernică, prin neconținută luptă cu fapta și vorba se poate ajunge și la mai bine, așa dupăcum scrie Sf. Ap. „Toate le pot întru Hristos”.

Prea Sfințile Stăpâne!

Vecinic treaz la înaintarea spre o viață nouă în Eparhie a-ți turnat și în noi levitii P. S. Voastre. Cu sfințita dreaptă spre binecuvântare ne-ați spus: Vrednicia preotului sporește podoaba cârjei episcopoești iar nevrednicia lui aruncă umbră asupra ei și o pătează.

Înțelegeam noi sublimitatea misiunii preotești, înțelegeam încredințarea ce ne este dată, dar niciodată Prea Sfințite n'am simțit ca atunci cutremurându-ni-se ființa la acea nu numai binecuvântare, dar adevărată chemare de Sus. Ne-ați făcut să înțelegem noi preoții P. S. V. că nu există decât o fericire pentru noi: *Datoria*, nu există decât o mângâiere „*Munca*”, nu există decât un singur ideal: *Biserica și slava ei*.

Cu fiiască supunere mulțumesc P. S. V. pentru înalta atenție și cinste ce o faceți acestui sat de a le târnosi modesta lor bisericuță și din inimă rog pe bunul Dumnezeu să Vă duruiască lungime de zile pace sănătate, spre a fi pururea ceace sunteți: Fala Sionului ortodox și a conduce P. S. St. corabia Bisericii Banatului spre locul și destinul ce i-se cuvine. Și pentrucă cuvintele sunt prea slabe, din prisosul sufletului Vă strig:

Intru mulți ani P. S. Stăpâne!

Intrăm în biserică și-și fac intrare și salvele de pivi. Aci după o scurtă pregătire urmează serviciul de sfințire al bisericii. Servesc alături de Arhiepiscop: adm. prot. Isaia Suru, P. Domil, N. Văleanu, D. Anuțoiu, D. Turcan și proto-diaconul T. Roșca.

La tot serviciul lung al sfințirii bisericii poporul asistă cu trup și suflet. Totașa la sfânta liturgie, unde -- în cadrul predicii P. S. Episcop găsește prilej să-i mustră pentru păcatul mare ce-l fac femeile cari omor pruncii zămisliti în pântecul lor. Oftatul bărbaților și strigătul de *trăiască* cu care răsplătesc pe predicator sunt dovadă că au înțeles tâlcul sfatului arhieresc...

După revizia Oficiului Parohial, spre care întreg poporul, cu preoți, notarul L. Cucuruz, înv. Domil și alți intelectuali într'un frumos convoiu — prin tața pompierilor țărani — au însoțit pe Arhipăstor, s'a lăsat aci și documentul de sfințire a bisericii, — P. S. Sa și însoțitorii s'au înapoiat la Caransebeș.

Sentimentul cu care am părăsit Poiana devenise ca prin farmec altul. Iată: poenarii și cu preotul lor nu sunt de compătimit, căci sărăcia nu înseamnă desnădejde și nefericire. Dragostea poporului de aci pentru ziua aceasta pe

care au cinstit-o cu adevărat ca pe o rară sărbătoare, solidaritatea lor familiară, cu care — impunător — au răsplătit osteneala Arhiepiscopului care i-a cercetat, îi fac vrednici de toată lauda și dragostea noastră. Iar părintele Anuțoiu, prea vrednicul lor păstor, își merită cu vârf numele bun de care se bucură pretutindeni. Este un preot model!

ȘTIRI

I. P. S. Sa Patriarhul Miron, primul Sfetnic al M. S. Sale Regelui, a împlinit 70 ani. Din prilejul acesta, Biserica întreagă prin slujitorii ei a ridicat rugăciuni de mulțumită, Mercuri la praznicul Procului Ilie.

*

Prea Sfinția Sa părintele episcop Vasile, ia parte la funerariile neuitatei Regine Maria, ce se desfășoară azi în doliul Țării, la București și Curtea de Argeș.

Săptămână de mare Doliu a fost săptămâna aceasta, căci moartea marelui Regine Maria întâmplată Luni seara în 18 Iulie a. c. la Sinaia, a cutremurat Țara întreagă. Transportarea rămășițelor pământești ale neuitatei Regine dela Sinaia la București, apoi de acolo la Curtea de Argeș, au fost clipe de tristețe și de doliu.

Astăzi, când pământul Țării iubite primește rămășițele pământești ale Reginei Maria, gândul unui neam întreg se înalță către Cer, rugând pe Atotputernicul Dumnezeu, ca sufletul Augustei defunte să-l așeze printre cei aleși ai Săii!

Asociația Învățătorilor din jud. Severin își deschide azi în orașul nostru cursurile de vară pentru învățători.

† **Văduva de preot Aurelia Popovicu** soția fostului preot Nicolae Popovicu din Prisaca a trecut la cele eterne Luni în 18 cor, în etate de 46 ani, lăsând în urma ei 2 fete orfane și fără sprijin pământesc. Defuncta a fost membră în toate societățile feminine de binefacere din orașul nostru.

Bunul Dumnezeu să o odihnească în pace!

Nr. 4379 B ex 1938.

Concurs.

Se publică concurs pentru primirea de studenți în Academia teologică din Caransebeș pe anul școlar 1938/1939 cu termenul de 15 Septembrie a. c. Cererile sunt a se înainta Consiliului eparhial prin oficiile protopopești până la 15 Septembrie a. c.

La cereri se vor alătura următoarele documente:

1. Extras de botez;
2. Diploma de bacalaureat;
3. Certificat de moralitate dela Oficiul Parohial, vizat de către Oficiul protopopesesc;

4. Certificat dela medicul Academiei teologice că petiționarul este deplin sănătos și fără defecte.

5. Declarațiunea părinților sau a tutorei că vor suporta toate cheltuielile cu întreținerea petiționarului în Internatul Academiei Teologice.

Se observă că toți studenții Academiei teologice ai căror părinți nu locuiesc în Caransebeș sunt obligați să locuiască în Internat și până cel mult la 31 Decembrie 1938, fiecare student va trebui să-și procure uniforma (reverendă).

Conform decretului lege Nr. 1960 începând cu anul 1938/1939 absolvenții Academiei noastre teologice își pot lua diploma de licență în teologie sau Magistru în teologie.

Deci invităm On. Preoțime ca să îndemne cât mai mulți tineri a se înscrie la Academia noastră teologică.

Caransebeș din ședința Consiliului eparhial ținută în 15 Iulie 1938.

Episcopul :
† VASILE

4275 E. 1938.

Ministerul Cultelor ne trimite în copie adresa Ministerului de Interne Nr. 12583 privitoare la excursiile în grupuri, publicându-o precum urmează:

Avem onoare a vă aduce la cunoștință că acest Departament a luat înțelegere cu Direcțiunea Generală a C. F. R., ca pentru toate cazurile de deplasări în grupuri, excursii, prelungiri, instituțiunile publice și particulare care organizează asemenea deplasări, să obțină în prealabil avizul Direcțiunii Generale a Poliției din acest Minister, cu care să se prezinte Direcțiunii Generale C. F. R., spre a li se acorda înlesniri de transport pe C. F. R. sau cu autobuzele C. F. R. rugându-vă să binevoiți a avea în vedere această dispozițiune cu ocazia unor asemenea deplasări.

p. Ministru
ss. Indescifrabil.

Director
ss. Tomescu.

Caransebeș, la 15 Iulie 1938.

Episcopul :
† VASILE

Nr. 4380 E 1938.

NOTE OFICIALE.

Se aduce la cunoștință studenților, dela Academia teologică, că înscrierile la Academie se fac în anul acesta în zilele de 28-30 Septembrie a. c.

Asupra cazurilor de întârziere din motive binecuvântate decide Consiliul eparhial

La înscriere se solvesc următoarele taxe:

- a) Didactrul Lei 300;
- b) Pentru fondul de ajutorare „Ioan Popasu“ Lei 50;
- c) Pentru fondul de excursii Lei 50;
- d) Pentru societatea de lectură „Ioan Popasu“ Lei 50;
- e) Pentru folosirea mobilierului Lei 100.

Examenenele de corigență, de curs și examenenele generale se țin începând din 26 Septembrie, iar prelegerile se încep la 1 Octombrie a. c.

Taxa anuală pentru internat care după înprejurări se poate majora este de Lei 8000 (optmii) pe întreg anul școlar, nu se reduce sub nici un motiv și se plătește anticipativ în patru rate de câte Lei 2000 (două mii) și anume rata I-a la scriere, rata II-a la 15 Noembrie a. c., rata III-a până la 31 Ianuarie 1939 și rata IV-a până la 15 Aprilie 1939.

De haine de pat, de rufărie și de spălatul și curățitul lor se vor îngriji studenții. Tot așa și de tacămurile necesare la intrarea în internat.

Episcopul :
† VASILE

Nr. 3302 Pl. 1938.

Spre orientarea membrilor „Fondului de ajutoare reciprocă al salariaților Eparhiei ort. rom. a Caransebeșului“ se comunică, că Adunarea generală ținută la 20 Mai 1938 a adus următoarea hotărâre:

Ad. punct 3.

„Adunarea generală în unanimitate aprobă propunerea membrului Dimitrie Sgêvêrdia și astfel decide:

Se acordă un nou termen de 3 luni, în care timp membrii fondului pot să-și înscrie și soțiile ca membre la acest fond.

De acest drept vor beneficia numai persoanele, cari n'au trecut etatea de 60 ani și cari vor plăti toate cazurile de deces achitate de soții înscriși“.

Această hotărâre, aprobată și de adunarea eparhială și publicată în Consiliul eparhial secțiunile unite în ședința din 30 Iunie 1938 se comunică celor interesați.

Caransebeș, la 4 Iulie 1938.

Episcopul :
† VASILE

Brâne preoțești

dela cele mai renumite fabrici și cu prețuri convenabile
de vânzare la **Librăria diecezană.**